

ДЕНИС ЄВГЕНІЙОВИЧ ДЕНИЩУК,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-0285-8831>,e-mail: denischukd@ukr.net**ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ ЕКСПЕРТІВ З ПИТАНЬ
ТАЄМНИЦЬ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ
УКРАЇНИ**

У дослідженні розглянуто зміст Переліку посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць. Проаналізовано зміни у кількісному та якісному складі державних експертів, діяльність яких зосереджена на органах Державної кримінально-виконавчої служби України (ДКВС). Наукова робота наголошує на впливі, який був завданий інтенсивним реформуванням системи ДКВС на склад відповідних державних експертів. Результати проведеного дослідження демонструють особливості діяльності держекспертів у ДКВС, що обумовлені спрямованістю та структурою зазначених органів. Дослідження обґрунтовує пропозиції щодо оптимізації складу держекспертів відповідно до викликів, пов'язаних із подальшим реформуванням системи ДКВС України.

Ключові слова: Державна кримінально-виконавча служба України, ДКВС України, Міністерство юстиції України, державна таємниця; державний експерт з питань таємниць, ЗВДТ, Звід відомостей, що становлять державну таємницю.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Забезпечення належного рівня охорони державної таємниці в сьогоденні умовах існування численних загроз нашій державі набуває особливої важливості. Одну з ключових ролей у цьому процесі відіграють державні експерти з питань таємниць (далі – державні експерти). Саме на них покладаються віднесення інформації до державної таємниці у сферах оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, зміна ступеня секретності цієї інформації та її розсекречування¹.

Закон України «Про державну таємницю» не наводить вичерпного переліку державних експертів, натомість закріплюючи механізм їх визначення. Підставою для запуску цього механізму, зокрема, є пропозиції керівників відповідних державних органів². Наразі в Україні 144 державних експерти з державних таємниць, які належать до 33 різних груп суб'єктів³. Таким чином, хоча загальна кількість

державних експертів і чимала, проте їх визначення щоразу відбувається фактично в ручному режимі та суттєво залежить від наявних в Україні державних органів і структур, зацікавлених у роботі держекспертів. Разом з тим усім добре відомо, що за останні роки реформи торкнулись багатьох державних органів, одні з них створивши, інші переформатували, а деякі в результаті реформ взагалі були ліквідовані. Низку кардинальних змін зазнала і Державна кримінально-виконавча служба України (ДКВС), що відбилося й на переліку її державних експертів. Тож якість цих змін потребує аналізу.

Стан дослідження проблеми

Сутність призначення пенітенціарної системи України (складовою якої за своїм призначенням є і ДКВС) розглядали багато провідних учених. Історію трансформування цієї системи, зокрема, досліджували О. В. Беца, І. Г. Богатирьов, С. В. Зливко, Д. О. Ніколенко, Г. О. Радов, В. М. Синьов, І. С. Яковець та інші. Питанням охорони державної таємниці приділяли свою увагу О. Є. Архипов, О. М. Бандурка,

¹ Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-ХІІ // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення: 11.02.2020).

² Там само.

³ Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 01.12.2009 № 987/2009 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення: 11.02.2020).

О. І. Безпалова, І. І. Божков, О. В. Джафарова, Ю. О. Дрейс, І. П. Касперський, А. С. Пашков, О. В. Шамсутдінов, С. О. Шатрава. Однак, незважаючи на великий обсяг теоретичних і практичних напрацювань, проблематика діяльності державних експертів з питань таємниць саме в Державній кримінально-виконавчій службі України досі залишається недостатньо дослідженою.

Мета і завдання дослідження

Мета роботи спрямована на оцінку переваг і недоліків, які тягнуть за собою зміни у складі державних експертів з питань таємниць у сфері діяльності ДКВС України. Задля досягнення цієї мети необхідно виконати такі завдання: охарактеризувати роль державних експертів у механізмі прийняття рішення про засекречування, зміну ступеня секретності та розсекречування інформації; проаналізувати трансформування Державної кримінально-виконавчої служби України в ракурсі діяльності державних експертів, їх переліку на різних етапах розбудови зазначеної Служби; виділити особливості, притаманні ролі держекспертів у діяльності пенітенціарної системи, та зробити висновки щодо сучасного складу за переліком державних експертів з питань таємниць у сфері ДКВС України.

Наукова новизна дослідження

Порівняно нещодавно (наприкінці 2019 року) були внесені останні зміни у Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць (далі – Перелік)¹. Зокрема, згадані зміни стосувалися розділу «Міністерство юстиції України». Науковий аналіз оновленого Переліку ще не проводився. Тим більше, не розглядалися зазначені дані у порівнянні зі складом держекспертів на минулих етапах реформування ДКВС. Вивчення цих питань дозволить здійснити загальну оцінку якості реформ та спрямовувати їх подальшу реалізацію з урахуванням потреб охорони державної таємниці в ДКВС, чим і обумовлюється новизна та актуальність дослідження.

Виклад основного матеріалу

Як відомо, Закон України «Про державну таємницю» закріплює чотирирівневу перелікову систему віднесення відомостей до державної таємниці. Аналізуючи побудову цієї системи О. Г. Семенюк зазначає, що перший рівень становить сам Закон, другий склада-

ють відомості, включені до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю (ЗВДТ), третій – галузеві, відомчі, міжгалузеві та міжвідомчі розгорнуті переліки і останній, четвертий, може формуватися на рівні підприємств, установ та організацій. Науковець зазначає, що «логіка побудови цих переліків полягає у тому, що кожний наступний рівень повинен містити більш конкретизовані (розгорнуті) відомості стосовно інформації, яку засекречено, й не суперечити попередньому» [1, с. 59]. Проте, як свідчить практика, в Державній кримінально-виконавчій системі України для засекречування інформації переважно використовується перелік другого рівня – ЗВДТ. На відміну від Закону він приймається не Верховною Радою України, а затверджується наказом Служби безпеки України на підставі рішень державних експертів з питань таємниць.

Функції державних експертів з питань таємниці визначені змістом уже згаданого нами Закону України «Про державну таємницю». Зокрема, до компетенції держекспертів належить: визначення підстав, за якими інформацію має бути віднесено до державної таємниці, та доцільність такого віднесення у випадках, визначених законом, а також ступінь секретності такої інформації і перелік органів, яким надається право приймати рішення щодо кола суб'єктів, які матимуть доступ до секретної інформації у майбутньому². Із зазначеного випливає, що саме особі державного експерта належить ключова роль у вирішенні питання віднесення інформації до державної таємниці. Задля виконання цього обов'язку держексперти наділяються правом «створювати експертні комісії з фахівців і науковців, які мають допуск до державної таємниці, для підготовки проектів рішень про віднесення інформації до державної таємниці, зниження ступеня її секретності та скасування зазначених рішень ...»³. При цьому Закон не уточнює особливі вимоги до членів експертних комісій (окрім відповідного допуску), але за рахунок залучення науковців норма Закону звертає увагу на високу кваліфікацію таких фахівців. Проте ряд учених, наприклад О. Г. Корченко та Ю. О. Дрейс, вважають необхідним доопрацювання вимог до членів «експертних комісій при ДЕТ (державному експерті з питань

² Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12> (дата звернення: 11.02.2020).

³ Там само.

¹ Там само.

таємниць), адже більшу частину цих завдань (з підготовки проектів рішень) виконують саме вони» [2, с. 169].

Питання методичного забезпечення, стандартизації, вироблення наукових підходів віднесення інформації до відомостей з обмеженим доступом, а також розробки методів класифікації відомостей, що становлять державну таємницю, досить давно знаходяться в центрі уваги науковців. Так, О. Є. Архипов та І. П. Касперський наголошували на відсутності чітко обґрунтованого «механізму прийняття рішень держексперта за умови розбіжностей в оціночних судженнях членів експертної комісії. Незрозумілим залишається і механізм інформаційного забезпечення роботи експертних комісій, адже оціночні судження їх членів повинні ґрунтуватися на певному обсязі актуальної і достовірної інформації стосовно об'єктів, які піддаються аналізу» [3, с. 67].

На нашу думку, все вищезазначене наглядно вказує на важливу роль, яку відіграє кваліфікація державних експертів з питань таємниць. На користь цього ствердження свідчить також зміст статті 10 Закону України «Про державну таємницю», в якій зазначено, що держексперт «відносить інформацію до державної таємниці з питань, прийняття рішень з яких належить до його компетенції згідно з посадою. У разі, якщо прийняття рішення ... належить до компетенції кількох (держекспертів), воно ... приймається колегіально та ухвалюється простою більшістю голосів»¹.

Розглядаючи Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць, ми також знаходимо підтвердження думки про важливість відповідної кваліфікації. Адже статус держексперта призначається не конкретній особі, а посаді, вимоги до зайняття якої і мають забезпечувати необхідну кваліфікацію держексперта. Важливим є той факт, що до Переліку внесені, як правило, посади перших осіб в організаціях (міністр, голова, командувач, директор тощо). Проте значення має не лише рівень посади, але й зміст повсякденної діяльності, який забезпечує рівень необхідної операційної обізнаності. У цьому відношенні показовим є розділ чинного Переліку, присвячений Міністерству економічного розвитку і торгівлі України. Беручи до уваги розгалуженість напрямків діяльності цього органу, державним експертом визначено не міністра, а його заступника (заступник міністра економічного

розвитку і торгівлі України – одна посадова особа)².

Таким чином, визначивши дві найважливіші характеристики держексперта – рівень кваліфікації та обізнаність з операційної інформації (загального кола повсякденних питань галузі, органу, підприємства, установи тощо), ми можемо переходити до розгляду діяльності державних експертів з питань таємниць у сфері пенітенціарної системи України.

На сьогоднішній день ДКВС України являє собою складну систему органів (структур), які входять до складу Міністерства юстиції України (МЮ) та підпорядковуються йому. Діяльність ДКВС України спрямована на виконання завдань безпосередньо у сфері виконання кримінальних покарань. Основними органами ДКВС України можна вважати: Департамент з питань виконання кримінальних покарань, ДУ «Центр пробації», ДУ «Центр охорони здоров'я ДКВС України», ДУ «Генеральна дирекція ДКВС України», заклади вищої освіти системи ДКВС України³. Система ДКВС продовжує змінюватись та реформуватись, тож наведений перелік органів не є остаточним.

Для проведення аналізу особливостей державних експертів з питань таємниці у сфері ДКВС України звернемося до Зводу відомостей, що становлять державну таємницю (ЗВДТ)⁴. Аналіз викладених у ньому даних дозволяє виділити «такі основні напрями діяльності ДКВС України, пов'язані з державною таємницею: мобілізаційна робота; робота з технічного захисту інформації; режимно-секретна робота; робота з охорони, нагляду та безпеки; оперативно-розшукова робота» [4, с. 53].

Окрім того, аналізуючи діяльність ДКВС, слід враховувати, що органи пенітенціарної

² Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 01.12.2009 № 987/2009 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987/2009> (дата звернення: 11.02.2020).

³ Організаційна структура ДКВС України // Міністерство юстиції України : офіц. сайт. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2020/03/10/20200310141213-39.xlsx> (дата звернення: 11.02.2020).

⁴ Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю : Наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05> (дата звернення: 11.02.2020).

¹ Там само.

системи перебудовувались численну кількість разів та зазначались у ЗВДТ під різними назвами. А саме: ДДВП – Державний департамент України з питань виконання покарань; ДКВС – Державна кримінально-виконавча служба України; ДПтС – Державна пенітенціарна служба України та МЮ – Міністерство юстиції України, якому наразі й підпорядкована ДКВС.

Також слід зазначити, що сукупність пунктів ЗВДТ, що притаманна МЮ, історично відрізняється від типових пунктів, які стосуються ДКВС України. Так, у змісті відомостей, що становлять державну таємницю (другий стовбець таблиці ЗВДТ), про ДКВС України безпосередньо йдеться у 32-х пунктах, а про МЮ – лише у 3-х. Опосередковано можна згадати ще п. 2.2.4, який стосується Державної архівної служби України, оскільки її діяльність спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра юстиції.

У п. 2.1.13 «Відомості про потреби, обсяги матеріально-технічного, фінансового забезпечення заходів, передбачених мобілізаційними планами» зазначені одразу і МЮ, і ДКВС України. Проте МЮ прямо згадується лише у сферах: економіки, науки і техніки (2); державної безпеки та охорони правопорядку (4). А ДКВС України, крім того, згадується ще й у сфері оборони (1).

Порівнюючи МЮ та ДКВС України як суб'єктів режимно-секретної діяльності, державними експертами яких були прийняті рішення про віднесення інформації до державної таємниці, отримуємо показники 2 та 23. Відповідно МЮ виступав ініціатором щодо п. 2.1.15 та п. 4.3.2, а ДКВС України був ініціатором інших 23 пунктів, два з яких були внесені до ЗВДТ виключно за рішеннями державних експертів ДКВС України з питань таємниць (п. 4.1.10 та п. 4.8.2). Окрім того, п. 4.2.7 визначено як внесений до ЗВДТ з ініціативи ДДВП, тобто попередника ДКВС України.

Окрему увагу слід звернути на те, що зміст діяльності Міністерства юстиції України як центрального органу виконавчої влади прямо не пов'язаний із провадженням оперативно-розшукової діяльності. Натомість провадження оперативно-розшукової діяльності у Державній кримінально-виконавчій службі України становить найбільший обсяг роботи з таємною інформацією серед інших напрямків, що ведуться цим органом.

Таким чином, активність державних експертів з питань таємниць у сфері ДКВС України значно вища та інтенсивніша за аналогічні дії держекспертів МЮ, а також має свою специфіку, пов'язану з оперативно-розшуковою спрямованістю.

Розглянемо кількісний склад держекспертів на різних етапах розбудови ДКВС України.

Уперше Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць, наводиться у Положенні про державного експерта з питань таємниць, затвердженому Указом Президента України від 23.04.1994 № 185/94¹. Серед інших у ньому зазначена посада міністра внутрішніх справ України (у сфері підпорядкування якого на той час провадилась пенітенціарна діяльність). Цей Перелік проіснував майже до кінця 2000 року.

Наступний перелік був затверджений Указом Президента України «Про посадових осіб органів державної влади, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць» від 18.10.2000 № 1144/2000². До нього були включені посади голови ДДВП та його першого заступника. Для порівняння: у той же час до Переліку були внесені 2 посади МЮ, а саме міністра юстиції та його першого заступника. Окрім того, склад державних експертів з питань таємниць Міністерства внутрішніх справ теж було розширено з 1-ї до 6-ти посад. Усі ці зміни можуть свідчити про більш ретельний підхід до питань визначення державних таємниць, оскільки до Переліку вводяться держексперти за окремими напрямками робіт.

Перелік державних експертів з питань таємниць, затверджений указом Президента України від 26.05.2006 № 452/2006³, змін відносно посад ДДВП та МЮ не зазнав.

Із прийняттям чинного на сьогоднішній день Переліку посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць, затвердженого Указом Президента України від 01.12.2009

¹ Про Положення про державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 23.04.1994 № 185/94 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185/94> (дата звернення: 11.02.2020). Втратив чинність.

² Про посадових осіб органів державної влади, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 18.10.2000 № 1144/2000 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1144/2000> (дата звернення: 11.02.2020). Втратив чинність.

³ Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 26.05.2006 № 452/2006. Втратив чинність.

№ 987/2009¹, кількість експертів ДДВП була збільшена до 3-х. Після набрання чинності Указу Президента України від 25.01.2012 № 35/2012² у Переліку зазначається вже ДПтС, проте також у кількості 3-х посад.

Вилучення посад ДПтС із Переліку відбулося лише 09.02.2017 Указом Президента України № 29/2017³. Цим же нормативним документом кількість державних експертів з питань таємниць МЮ була збільшена до 3-х посад.

На сьогоднішній день останніми змінами від 07.10.2019 із Переліку вилучена одна з 3-х посад МЮ⁴. Наразі в МЮ залишилось лише 2 державних експерти з питань таємниць.

Висновки

Беручи до уваги, що діяльність Державної кримінально-виконавчої служби України має свою специфіку, яка виражається у спрямованості на здійснення державної політики у сфері виконання кримінальних покарань, а забезпечення цієї функції потребує провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, можна стверджувати, що:

1. Значна частина роботи із секретними відомостями реалізується в рамках оперативно-розшукової діяльності та з усієї сукупності органів ДКВС стосується, в першу чергу, Департаменту з питань виконання кримінальних покарань і підпорядкованих йому органів (управлінь, установ).

2. Діяльність державних експертів з питань таємниць у сфері ДКВС вирізняється значно більшим рівнем активності у порівнянні з діяльністю держекспертів із числа Міністерства юстиції України в цілому.

3. Існує відразу декілька факторів, які створюють загрозу якісній реалізації функції державного експерта з питань таємниць у сфері ДКВС. Перший з них обумовлений браком досвіду, оскільки діяльність ДКВС достатньо специфічна та нова для Міністерства юстиції. А другий пов'язаний із значним скороченням кількості державних експертів з питань таємниць у сфері ДКВС. При цьому під час активного реформування системи ДКВС є підстави очікувати виникнення нових складних питань з охорони державної таємниці. Наприклад, під час провадження оперативно-розшукової діяльності у приватних слідчих ізоляторах, створення яких неодноразово анонсувалось чинним міністром юстиції України⁵.

4. Для подолання цих ризиків доцільно збільшити кількість державних експертів з питань таємниць і ввести до їх складу посадовця, який глибоко розуміє особливості роботи органів ДКВС та володіє всією повнотою інформації про повсякденне життя і потреби Державної кримінально-виконавчої служби України. Найбільш перспективною в цьому відношенні є посада начальника Департаменту з питань виконання кримінальних покарань.

Список бібліографічних посилань

1. Семенюк О. Порядок віднесення інформації до державної таємниці: порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства, шляхи удосконалення цієї процедури. *Юридична Україна*. 2016. № 3–4. С. 58–64.

2. Корченко О. Г., Дрейс Ю. О. Удосконалення інституту державних експертів з питань таємниць // Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави : зб. тез наук. доп. наук.-практ.

¹ Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 01.12.2009 № 987/2009 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987/2009> (дата звернення: 11.02.2020).

² Про внесення змін до Переліку посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 25.01.2012 № 35/2012 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/35/2012> (дата звернення: 11.02.2020).

³ Про внесення змін до Переліку посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 09.02.2017 № 29/2017 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/29/2017> (дата звернення: 11.02.2020).

⁴ Про внесення змін до Переліку посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць : Указ Президента України від 07.10.2019 № 736/2019 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736/2019> (дата звернення: 11.02.2020).

⁵ «To do list» змін // Міністерство юстиції України : офіц. сайт. 28.11.2019. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-prezentation-2019/11.2019/prezentatsiya-tsili-myu-z-foto-korotko-to.pdf> (дата звернення: 11.02.2020).

конф. (м. Київ, 4 квіт. 2019 р.) / МОН України, М-во інформац. політики України, Нац. акад. Служби безпеки України. Київ, 2019. С. 168–170.

3. Архипов О., Касперський І. Проблеми методичного забезпечення віднесення відомостей до інформації з обмеженим доступом в Україні. *Правова інформатика*. 2006. № 3 (11). С. 63–68.

4. Денищук Д. Є. Загальна характеристика Державної кримінально-виконавчої служби України як суб'єкта охорони державної таємниці. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2019. № 5 (39). С. 50–54. URL: <http://www.jurnaluljuristic.in.ua/archive/2019/5/11.pdf> (дата звернення: 11.02.2020).

Надійшла до редколегії 14.02.2020

ДЕНИЩУК Д. Е. ОСОБЕННОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЭКСПЕРТОВ ПО ВОПРОСАМ СЕКРЕТНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ УГОЛОВНО-ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ

В исследовании рассмотрен состав Перечня должностных лиц, на которых возлагается выполнение функций государственного эксперта по вопросам секретности. Проанализированы изменения в количественном и качественном составе государственных экспертов, деятельность которых сосредоточена на органах Государственной уголовно-исполнительной службы Украины (ГУИС). Научная работа подчеркивает воздействие, которое оказало интенсивное реформирование системы ГУИС на состав соответствующих государственных экспертов. Результаты проведенного исследования демонстрируют особенности деятельности госэкспертов в ГУИС, обусловленные направленностью и структурой указанных органов. Исследование обосновывает предложения по оптимизации состава госэкспертов в отношении вызовов, связанных с дальнейшим реформированием системы ГУИС Украины.

Ключевые слова: Государственная уголовно-исполнительная служба Украины, ГУИС Украины, Министерство юстиции Украины, государственная тайна; государственный эксперт по вопросам секретности, Свод сведений, составляющих государственную тайну.

DENISCHUK D. YE. PECULIARITIES OF STATE EXPERTS ACTIVITY ON SECRET ISSUES OF THE STATE PENITENTIARY SERVICE OF UKRAINE

The study is focused on the protection of state secrets in the State Penitentiary Service of Ukraine (SPS). The subject matter of scientific work is the features of state experts on secret issues, whose activities play a key role in classifying information as a state secret. The paper is aimed at analyzing the impact of numerous reforms of the SPS system on the composition and characteristics of the relevant state experts.

During the research, the author has carried out the analysis of laws and bylaws, where special attention was paid to the List of officials entrusted with the functions of state experts on secret issues, and the Code of Information Constituting State Secrets. The research emphasizes that the relevance of the analysis is related not only to the already implemented changes in the system of the State Penitentiary Service of Ukraine, but also to the expectation of no less important reforms that significantly affect the structure, subordination and forms of activity of SPS agencies.

As a result of the conducted analysis the author has provided characteristics to the features of quantitative and qualitative structure of the state experts which were caused by structural changes of SPS agencies. The peculiarities of the activity of state experts of SPS are characterized, such important requirements to their qualification as the corresponding experience and deep possession of the maintenance and essence of daily needs of SPS system are allocated.

The obtained results substantiate the expediency of expanding the composition of state experts on secret issues in the field related to SPS of Ukraine.

Based on the findings of the study, the author has offered the position of the Head of the Department for the Execution of Criminal Punishments to be included in the List of officials entrusted to perform the functions of state experts on secret issues.

Key words: State Penitentiary Service of Ukraine, SPS of Ukraine, Ministry of Justice of Ukraine, state secret; state expert on secret issues, Code of information constituting state secrets.